

A Pécsi Ítéltábla a dr. Schablauer Katalin ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Hadházi Éva ügyvéd (fél címe) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jogvédelem és kártérítés iránt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2018. szeptember 27. napján kelt 20.P.21.740/2017/26. számú ítélete ellen a felperes által 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben, az alábbiak szerint változtatja meg:

az alperest terhelő sérelemdíj összegét 3.400.000 (hárommilliónégyszázezer) forintra felemeli azzal, hogy ez után az összeg után az alperes az elsőfokú ítélet szerinti kamatok megfizetésére 2018. szeptember 27. napjától kezdődően köteles, egyúttal a 2014. július 29. napjától kamatozó 2.450.000 forint részösszegeből a 2.400.000 forintot mellőzi;

mellőzi annak megállapítását, hogy a peres felek a perrel felmerült költségeiket maguk viselik;

az alperes által az államnak fizetendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 248.300 (kettőszáznegyvennyolcezer-háromszáz) forintra, az állam által előlegezett - a Kaposvári Törvényszék Gazdasági Hivatalának külön felhívására fizetendő - szakértői költség összegét 186.700 (egyszáznyolcvanhatezer-hétszáz) forintra felemeli.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 500.000 (ötszázezer) forint együttes első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, valamint az államnak - az illetékes állami adóhatóság külön felhívására - 80.000 (nyolcvanezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a 2014. július 29. napján **B** belterületén segédmotor-kerékpárral szabályosan közlekedő felperes az **XXX-000** forgalmi rendszámú személygépkocsi vezetőjének közlekedési szabálysértése miatt vészfékezésre kényszerült, elesett, és testével a személygépkocsinak ütközött. A károkozó üzembentartó az alperesnél rendelkezett kötelező gépjármű felelősségbiztosítással.

A felperes a balesetben a bal boka szilánkos, elmozdulással járó, a szalagok sérülésére és a szárcapocscsont törésére is kiterjedő törését szenvedte el. Sérülését megoperálták, a tört részeket csavarokkal, lemezeléssel rögzítették. 2014. július 31. napján bocsátották otthonába, ahol önellátásra képtelen állapota miatt folyamatos gondozásra, segítségre szorult. Fémeltávolító műtetre 2015. november 24. napján került sor, a kontrollvizsgálatok mellett 45 alkalommal gyógytorna kezelésben részesült. A baleset következményeként a felperes a sérült végtagját folyamatosan fájlalja, lába kisebb terhelésre is bedagad, feszül. Guggolni, térdelni nem tud, sántítva jár, ezzel összefüggésben porckopás is kimutatható nála.

A felperes keresetében a személyiségi jogai megsértésének megállapítását kérte, sérelemdíj iránti igényét az alperes által teljesített 100.000 forintra figyelemmel 3.900.000 forintban és ennek 2014. július 29. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamataiban határozta meg.

A vagyoni károk körében módosított keresetében az alábbiak megtérítését kérte:

40.000 forint ruházatban keletkezett dologi kár és ennek 2014. július 29. napjától járó kamatai,
30.000 forint kórházi kényszervásárlás költsége és ennek 2014. július 29. napjától járó kamatai,
91.490 forint útiköltség, kísérő költsége és ennek 2015. március 27. napjától járó kamatai,
60.000 forint élelemfeljavítás költsége és ennek 2014. augusztus 30. napjától járó kamatai,
103.500 forint ápolás, gondozás költsége és ennek 2014. szeptember 1. napjától járó kamatai (leszállítva 336.000 forintról).

Módosított járadékigényét az alábbiak szerint terjesztette elő:

A háztartási, házkörűli és mezőgazdasági kisegítő járadéka körében 2014. július 29. és 2014. december 31. közötti időszakra (a házastárs szüleinek kertészetében felmerült 184 napi munkát is magában foglaló) évi 280 napi kieső munka 5 hónapra eső időarányos részét, 117 napot számolt el azzal, hogy ebből a középnehéz munka 79,8 napra 5.000 forint napidíjjal 399.000 forint, 35,1 nap nehéz munka napi 6.000 forint napidíjjal 210.600 forint, így 2014. évre összesen 609.600 forint megtérítését kérte.

2015. évre 84 napi kieső nehéz munkát számított fel 6.400 forint napidíjjal 537.600 forint összegben, emellett a felmerülő középnehéz munkák 70%-ának a fele részét kérte figyelembe venni 98 napban 5.300 forint napidíjjal 519.400 forint összegben, így 2015. évre összesen 1.057.000 forint hátralékos járadékot számolt el.

2016. évben a kertészeti munkák pótlásával már nem számolt, így 28,8 napi nehéz munkára 6.700 forint napidíjjal 192.960 forint, 33,6 napi középnehéz munkára 5.600 forint napidíjjal 188.160 forint, összesen 2016. évre 381.120 forint megtérítését kérte.

2017. évre a 2016. évi számításnak megfelelő kieső munkaórákra a 6.700 forint napidíjat 7.000 forintra, az 5.600 forintos napidíjat 5.800 forintra emelve összesen 396.480 forint megtérítését igényelte.

2018. január 1. napjától kezdődően, a jövőre nézve is havi 34.692 forint megtérítését kérte arra figyelemmel, hogy a kieső munkamennyiség évi 62,4 nap, amelyből 28,8 nap a nehéz munka napi 7.350 forint munkadíjjal, 33,6 nap a középnehéz munka napi 6.090 forint ellenértékkel számítva, a pótlásra szoruló munka teljes ellenértéke évi 416.304 forint, havi 34.692 forint.

A fentiek mellett gyógyszerköltség címén 2014. július 29. napjától havi 12.400 forint összegű járadékigényt terjesztett elő, közlekedési többletköltség címén 2015. január 1. napjától kezdődően

havi 5.000 forint megtérítését kérte. Valamennyi lejárt járadékigény tekintetében kérte a középídőtől kezdődően a törvényes mértékű késedelmi kamatok megtérítését is.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperes követelését összegszerűségében vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest 2.400.000 forint sérelemdíj és 2.384.070 forint kártérítés, a fentiekből 2.450.000 forint után 2014. július 29. napjától, 30.000 forint után 2014. augusztus 30. napjától, 41.900 forint után 2014. augusztus 15. napjától, 10.000 forint után 2014. augusztus 1. napjától, 80.592 forint után 2014. szeptember 1. napjától, 1.359.350 forint után 2016. november 1. napjától, 312.228 forint után 2018. május 1. napjától, 50.000 forint után 2016. szeptember 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatok, valamint 2018. október 1. napjától kezdődően havonta minden hónap 15. napjáig 44.692 forint járadék megfizetésére kötelezte. A fentieket meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest 115.995 forint állam által előlegezett költség, valamint 149.000 forint feljegyzett elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte azzal, hogy a feljegyzett további illetéket és a szakértői költséget az állam viseli, a felek felmerült és előlegezett költségeiket maguk viselik.

Ítéletének indokolásában értékelte, hogy a felperes a bal külboka elmozdulással járó darabos törését szenvedte el, amit fémanyagok beültetésével stabilizáltak, 2014. augusztus 13. napjáig fekvőgipszet, majd 2014. október 3. napjáig járógipszet alkalmaztak. A sérülés elszenvedését követő 12 hét elteltével a végállapot kialakult, a bokamozgások ezt követően a gyógytorna ellenére sem javultak. A felperes élete hátrányosan megváltozott, bokamozgásai beszűkültek, fájdalmasak, járása nehezített, nála kímélő jellegű sántítás alakult ki. Panaszait a fizikai megerőltetés, időjárásváltozás fokozza. A maradványállapot 4% mértékű baleseti egészségkárosodást jelent. A felperest pszichésen is megviselte a baleset, alvászavarokkal küzd, enyhe depressziójához a baleset következményei is hozzájárultak. Szabadidős tevékenységében akadályozott. A munkavégzés során a tartós állás folytán 15% mértékű többleterő kifejtés szükséges. Az elszenvedett sérülés, a gyógykezelések, a gyógyulás során jelentkező fájdalmak és a lelki trauma alapján a felperest ért hátrány kiküszöbölésére összesen 2.500.000 forint sérelemdíjat látott alkalmasnak az elsőfokú bíróság, összehasonlításként utalva a Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.215/2017/3. számú ítéletére is.

A gondozás körében a 138 órai szükségletet az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény alapján elfogadta, az érvényesített 750 forint óradíjat azonban eltúlzottnak találta, ehelyett annak ellenértékét a minimálbér alapján számított 584 forint óradíj alkalmazásával határozta meg.

A közlekedési többletköltség körében arra volt figyelemmel, hogy a tanúvallomások alátámasztották a felperes előadását, miszerint a baleset előtt általában gyalog vagy motorkerékpárral közlekedett, míg a balesetet követően motorkerékpárt nem vezet. Ennek ellenére sem találta megalapozottnak a közlekedési járadékigényt, mivel a felperesnek a gyermekei szállítása miatt is szüksége van a gépjármű használatára, kismotorral a három gyermekét iskolába és egyéb helyekre szállítani nem tudná. Álláspontja szerint a gépjárműhasználat így a gyermekek növekedésével, illetve azzal áll okozati összefüggésben, hogy a felperes egyedül neveli őket. A közlekedéssel kapcsolatban felmerült többletköltséget 2014. augusztus és szeptember hónapokra 5.000-5.000 forint összegben állapította meg.

A házastárs szüleinek tulajdonában álló ingatlanon végzett mezőgazdasági munka kapcsán érvényesített igényt ugyancsak alaptalannak találta az elsőfokú bíróság. Utalt rá, hogy az itt szerzett jövedelem nem a felperes bevétele, hanem a felperes házastársa szüleinek bevétele képezte volna. Egyébként sem ítélte elfogadhatónak a kieső munka 184 napi mértékét, miután ez az év napjainak

felét jelenti, és a peradatokkal ellentétben áll, hogy a felperes minden második napon házastársa szüleinél tevékenykedett volna amellet, hogy nemcsak hétköznapi, de szombati napokon is dolgozott a sportboltban, sportolásra is rendszeresen időt fordított. Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy a bontóperi jegyzőkönyv szerint a felperes és volt házastársa között az életközösség 2014. augusztus 30. napján megszakadt, a felperesnek így nemcsak ideje, de a felbomlott családi kötelékre tekintettel kötelezettsége sem volt a házastársa szüleinek ingatlanán munkát végezni. Az elsőfokú bíróság így a pótlásra szoruló házkörűli, mezőgazdasági munka meghatározásánál a felperes tulajdonában álló ingatlannál és a testvérével közös tulajdonú ingatlannál felmerülő munkákat vette figyelembe.

Az alperes által megtérítendő károkat az elsőfokú bíróság az alábbiak szerint összegezte:

ruházati kár	20.000 forint
kórházi ingóság és figyelmességi csomag	30.000 forint
élelemfeljavítás költsége	30.000 forint
útiköltség (még nem térült rész)	41.900 forint
közlekedési többletköltség	10.000 forint
ápolás, gondozás költsége	80.592 forint
házkörűli, mg-i kisegítő (2014. júl. 29. - 2017. dec. 31.)	1.359.350 forint
házkörűli, mg-i kisegítő (2018. jan. 1. - 2018. szept. 30.)	312.228 forint
<u>gyógyszerköltség (2014. júl. 29. - 2018. szept. 30.)</u>	<u>500.000 forint</u>
összesen	2.384.070 forint

sérelemdíj (még nem térült)	2.400.000 forint
-----------------------------	------------------

háztartási, házkörűli, mg-i kisegítő 2018. október 1-től	havi 34.692 forint
<u>gyógyszerköltség 2018. október 1-től</u>	<u>havi 10.000 forint</u>
járadék összesen	havi 44.692 forint.

A perköltség körében az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség közel egyenlő mértékére figyelemmel, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 81.§ (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a költséget mindkét fél maga viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett. A közlekedési többletköltség járadékot, a gondozási költséget, a kieső munkák pótlási értékét, a sérelemdíjat és a perköltséget érintő fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával az alperesnek 2015. január 1. napjától kezdődően havi 5.000 forint közlekedési többletköltség járadék és a lejárt részek középido arányos kamatai megfizetésére kötelezését, a gondozási költség vonatkozásában a marasztalási összeg 22.548 forinttal és annak 2014. szeptember 1. napjától járó kamataival, a kieső munkák pótlási értéke körében 392.600 forinttal és annak kamataival, míg a sérelemdíj jelenértéken meghatározott 3.400.000 forintra történő felemelését kérte. A perköltség vonatkozásában kérte az 1952. évi Pp. 81.§ (2) bekezdésének alkalmazását.

Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a gyermekek szállításán kívül egyéb közlekedési szükségességet nem vett figyelembe annak ellenére, hogy jelentős számú olyan feladata van, ami nem jár együtt a gyermekek szállításával (pl. megjelenés szülői értekezleten, vásárlás). A lefolytatott bizonyítás alapján a megnövekedett autóhasználat a balesetre vezethető vissza, melynek költsége az általános kár megítélési elvei szerint mérlegeléssel bírálható el. A gondozás kapcsán kifogásolta, hogy a mezőgazdasági szakvélemény középnehéz munkára vonatkozó óradíj adataiból

képzett 750 forint óradíjat az elsőfokú bíróság indokolás nélkül minősítette eltúlzottnak, és alaptalanul alkalmazta a minimálbért az alkalmi kisegítés ellenértékeként. A kieső mezőgazdasági munkák pótlása körében sérelmezte, hogy a házastársa szüleinek ingatlanán felmerült munkavégzést nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, holott a házastársa az elsőfokú ítéletben is hivatkozott bontóperi jegyzőkönyv szerint 2015 elején hagyta el a közös háztartást, így 2014. év utolsó öt hónapjára a házastárs szüleinek gazdaságából kiesett munka a módosított keresetében előterjesztettekkel egyezően időarányosan elszámolandó. A sérelemdíj körében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal az őt ért testi, lelki hátrányokat, így mindenekelőtt a sántítást, az állapotrosszabbodás kilátása miatti szorongást, életvitele, örömforrásai beszűkülését, és a többleterő-kifejtési kényszert. Rámutatott, hogy a perköltségről az 1952. évi Pp. 81.§ (1) bekezdése helyett a 81.§ (2) bekezdése alapján kellett volna rendelkezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. A közlekedési többletköltség-járadék vonatkozásában kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint a felperesnek gyermekeit személygépkocsival kell fuvaroznia, három gyermek esetében motorral, kerékpárral a szállítás nem oldható meg. A gyermekek **B**-ra járnak iskolába, ahol a felperes sportboltja is van, és ahol a szükséges ügyintézkedések történnek. A felperes nem munkálta ki, milyen úticélok lennének azok, ahová a megváltozott családi helyzete ellenére kismotorral közlekedne, és mekkora költségkülönbséget jelentene ez. A gondozás ellenértéke kapcsán arra hivatkozott az alperes, hogy a gondozási tevékenység szakértelmet nem igényel, adó- és járulékvonzzal nem jár, mivel csupán elméleti értékmegállapításról van szó, ezért nincs indok a minimálbérnél magasabb óradíj elszámolására. A kieső mezőgazdasági munkák pótlása kapcsán állította, hogy 2015 januárjáig sem maradt volna fenn a korábbi családi munkamegosztás, mert az életközösség 2014. augusztus 30. napján megszűnt a felperes és házastársa között, emellett a felperes időbeosztásába a házastárs szüleinek nyújtott évi 184 napi kisegítés eleve nem férhetett be. A sérelemdíjra nézve összességében 2.500.000 forintot a jelenlegi értékviszonyok mellett is messzemenően alkalmasnak talált a felperest ért személyiségi sérelmek ellensúlyozására.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a perben releváns tények jelentős részét nem az ítéleti tényállás keretei között, hanem ítéletének más szerkezeti egységeiben szerepeltette, emiatt a tényállás hiányos maradt. A nagyobb részben az ítéletszerkesztésre visszavezethetően, kisebb részben egyéb ok miatt hiányos tényállást a fellebbezéssel érintett részében a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbiak szerint egészíti ki:

A baleset előtt egészséges, aktív életet élő felperes 1972. évben született, a baleset bekövetkezésekor 42 éves volt. Családi házukban házastársával három kiskorú gyermeket neveltek, sportboltban eladóként dolgozott, mely üzletbe később vállalkozóként is belépett. Eladóként végzett munkája mellett a lakóhelyéül szolgáló **B-s** ingatlanon gondozta a gyümölcsfákat, fűvet nyírt, kivette részét a háztartási munkákból, a testvérével közös tulajdonú gyümölcsösben a fűnyírás, faápolás mellett a szőlő gondozását végezte. A házastársa szüleinek földhasználati kertészetében is segédkezett, ami kiterjedt február hónapban a palántaföld kitermelésére, március hónapban a metszésre és lemosó permetezésre, talajmunkára, illetve márciustól augusztusig a növények öntözésére, május-augusztus hónapokban a szedésre. Szabadidejében rendszeresen futballozott, amiből baráti kapcsolatainak nagy része is származott. A közlekedéshez segédmotor-kerékpárját is igénybe vette.

A kórházból való hazabocsátását követően, 2014. július 31. napjától augusztus 13. napjáig sérült végtagját egyáltalán nem terhelhette, fekvőgipsz alkalmazása mellett napi négy órában gondozásra szorult. Ezt követően 2014. augusztus 13. napjától szeptember 16. napjáig sérült végtagját járógipszben rögzítették, ebben az időszakban napi két órában, majd 2014. szeptember 16. napjától október 2. napjáig napi egy óra időtartamban szorult gondozásra. A családtagok által végzett összesen 138 óra gondozás ellenértéke 80.592 forintban összegeződhet.

A végállapot a sérülés elszívódását követő tizenkét hét elteltével alakult ki. A külbokatorés maradandó következményeként a felperes bokamozgásai beszűkültek, fájdalmasak, a járása nehezített, kímélő jellegű sántítás alakult ki. A nehéz fizikai munkák elvégzésére alkalmatlanná vált, a tartós állással, járással, kényszerhelyeztetéssel járó tevékenységekben korlátozott. A tartós gyaloglás, kerékpározás, motorkerékpározás nehézséget okoz, futballozni nem tud, rendszeresen fájdalomcsillapító készítmények alkalmazására kényszerül. A mozgásbeszűkülés és funkciókárosodás 15%-os baleseti eredetű munkaképesség-csökkenésként, 4% mértékű össz-szervezeti egészség-károsodásként értékelhető. Munkakörében a tartós állás, áruk mozgatása során sérült bokaízülete fokozott terhelésnek van kitéve, emiatt munkavégzés közben a fájdalom fokozódik, feladatainak ellátása 15% mértékű többleterő kifejtést igényel. A műtéti hegei nem torzítóak, de maradandó esztétikai hátrányt jelentenek. A sérülés talaján ízületi kopás és elváltozások alakultak ki, emiatt állapotrosszabbodással kell számolni. Rendszeres gyógytornára, illetve fizioterápiás kezelésekre szorul. A felperest a baleset pszichésen is megterhelte, nála enyhe depressziós tünetképzés ismerhető fel, melynek hátterében a baleseti maradványtünetek, az egzisztenciális biztonság megrendüléséhez társuló szorongások, szociális kapcsolatok beszűkülése áll.

Házastársával az életközösségük 2014. augusztus hó végén megszűnt, házastársa a közös lakást 2015. év elején elhagyta, a házasságot a bíróság felbontotta. A felperes azóta három kiskorú gyermekéről egyedül gondoskodik. Személygépkocsival közlekedik a munkahelyére, bevásárolni, gyermekeit iskolába, óvodába, úszóedzésre gépjárművel hordja.

A tényállás fenti kiegészítésére is figyelemmel a másodfokú bíróság nagyobb részben egyetértett az elsőfokú bíróság által levont következtetésekkel.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy az alperes biztosítottjának kártérítési felelősségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:539. § (1) bekezdése alapozza meg.

A felperes fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe vett 2.500.000 forint az őt ért személyiségi jogi hátrányok, a testi épségében, egészségében bekövetkezett kedvezőtlen változás vagyoni előnnyel történő ellentételezésére nem elégséges. A jogsértés sértettre és környezetére gyakorolt hatásának vizsgálata körében az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy a felperest olyan életkorban érte az egészségkárosodás, amikor előreláthatólag még évtizedekig számíthatott volna az egészséges fizikum melletti életvitelre, ezzel szemben a baleset következtében egészsége maradandóan károsodott, élete fennmaradó részében az ebből következő korlátozottságokhoz kell állandó jelleggel alkalmazkodnia. A bokamozgások beszűkültsége mindennapjait megnehezíti, a terhelhetőségét, munkavégző képességét hátrányosan befolyásolja, visszatérő panaszokat okoz, korábbi kedvelt sporttevékenységének folytatásában is akadályozza a felperest, megfosztva őt az ezzel járó örömforrástól, rekreációs, kikapcsolódási lehetőségtől. A másodfokú bíróság ezért a fellebbezéssel egyezően 3.500.000 forint sérelemdíjat látott szükségesnek a felperest ért személyiségi jogsérelem másnemű, vagyoni előnnyel történő

hozzávetőleges kompenzálására, azzal azonban, hogy ezt az összeget a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően, és annak keretei között nem a baleset időpontjában, hanem a jelenleg fennálló ár- és értékviszonyok alapján találta a nem vagyoni sérelmekkel arányban állónak.

A Ptk. 2:52.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó 6:534.§-a lehetőséget ad az értékviszonyok változásának figyelembevételére a sérelemdíj mértékének meghatározásánál. E rendelkezés alapján, ha a bíróság a sérelemdíj mértékét az ítélelhozatal időpontjában fennálló értékviszonyok szerint határozza meg, a károkozó késedelmi kamat fizetésére az érték meghatározásának időpontjától kezdődően köteles. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a sérelemdíjra vonatkozóan az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségének kezdőidőpontját az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjában állapította meg. Az elsőfokú bíróság az egyes külön kamatozó részösszegek között a sérelemdíj összegét a ruházati kárral és a kényszervásárlás költségével összevontan kezelte; utóbbi, fellebbezéssel nem érintett tételek tekintetében a kamatszámítás kezdőidőpontja nem változott, így a 2014. július 29. napjától kamatozó részösszegeből a másodfokú bíróság a sérelemdíjnak megfelelő összeget mellőzte.

Az elsőfokú bíróság által hivatkozott, a Pf.VI.20.251/2017/3. számú ítélettel elbírált ügyben a Pécsi Ítéltábla szintén segédmotor-kerékpárral elszenvedett közúti baleset következményeivel összefüggésben határozott, abban az esetben azonban a károsult sérülései (ide nem értve a fogai elvesztését) funkcionális maradványállapot visszahagyása nélkül gyógyultak, így a hátrány enyhébb volt, mint amit a perbeli esetben a felperes kényszerült és kényszerül elszenvedni.

A közlekedési többletköltség körében a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy a felperes közlekedési szokásait elsősorban nem a baleset következményei, hanem a családi helyzetéből adódó feladatai határozzák meg. A felperes maga hivatkozott arra, hogy gyermekeit személygépkocsival viszi az oktatási-nevelési intézményekbe, egyéb elfoglaltságaikra. A három gyermek szállítását a munkába járással, az egyéb feladatok (bevásárlás, ügyintézés) lebonyolításával szükségszerűen össze kell hangolni; az elfoglalt családapára időbeosztása mellett kevésbé valószínű, hogy a felperesnek a gyermekszállítás elvégzését követően rendszeresen van ideje hazatérni vagy a városba újra visszatérni olyan módon, hogy újabb útjára már segédmotor-kerékpárral indulhasson. Ebből következően az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a felperes a bokatörések korlátozottságától függetlenül is személygépkocsi használatára szorul, az ezzel járó költségek így jellemzően nem a balesettel okozati összefüggésben merülnek fel.

Nem látott lehetőséget a másodfokú bíróság a gondozási költség emelésére sem. Ebben a körben arra kellett figyelemmel lenni, hogy a felperes a bokatörése miatt szorult gondozásra, így nem vált magatehetetlenné vagy erőtlenné. Járóképtelen volt ugyan, de a neki segítő személy tevékenységében a megfelelő testhelyzet felvételével közre tudott működni, speciális ellátást, így például sebkötözést, fertőtlenítést nem igényelt, mint ahogy állandó odafigyelést sem, a körülötte felmerülő gondozási feladatok tervezhetőek, ütemezhetőek voltak. Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a szakismeretet, speciális tapasztalatot nem igénylő, és fizikailag sem kiemelkedően megterhelő gondozási munka a minimálbérhez igazított óránkénti 584 forinttal elszámolható. Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben indokolásai kötelezettségének ha röviden is, de eleget tett, utalt rá, hogy a gondozók szakképzettséggel nem rendelkeztek, így az igényelt 750 forint összegű óradíj eltűnt.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben is, hogy a házastárs szüleinek kertészetében megállapíthatóan baleseti okból a felperesnek munkája nem esett ki: nem vonható ugyanis megalapozott következtetés arra nézve, hogy a házassági életközösségnek röviddel

a baleset után bekövetkezett megszűnése nem hatott volna ki a felperesnek a házastárs szüleivel fennálló viszonyára. Emellett a másodfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a mezőgazdasági szakértő véleményében részletezettek szerint a kertészeti munkákat a felperes túlnyomó részben az augusztust megelőző hónapokban végezte, és nem abban az elsősorban őszi időszakban, amelyre az igényérvényesítés vonatkozott.

A felperes keresetének pertárgyértéke 5.142.594 forint volt (3.900.000 forint sérelemdíj, 40.000 forint ruházati kár, 30.000 forint kórházi vásárlás, 91.490 forint útiköltség, 60.000 forint élelemfeljavítás, 336.000 forint gondozási költség, 416.304 forint kisegítő-járadék, 148.800 forint gyógyszerköltség járadék, 60.000 forint utóbb leszállítással érintett jövedelempótló járadék, 60.000 forint közlekedési többletköltség járadék), melyből a pernyertessége 4.138.796 forintra terjedt ki. A felperes által igényelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak, ezért az 1952. évi Pp. 81.§ (2) bekezdésére figyelemmel a pernyertesség-pervesztesség (egyebekben 80-20 %-os) arányát a perköltségről való rendelkezés körében figyelmen kívül kellett hagyni. A másodfokú bíróság ezért mellőzte annak megállapítását, hogy a peres felek a perrel felmerült költségeiket maguk viselik. A marasztalási összeggel arányosan az alperes által az államnak fizetendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 149.000 forintról 248.300 forintra, a pernyertesség-pervesztesség arányát szem előtt tartva az állam által előlegezett 231.989 forint költségből az alperesre eső 115.995 forintot 186.700 forintra emelte fel a másodfokú bíróság.

A fentiekben részletezettek szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - részben megváltoztatta, míg egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes jogi képviselője a felperessel kötött díjmegállapodásban az első- és másodfokú eljárásért a marasztalási összeg 25%-ának megfelelő díjat kötött ki. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az első- és másodfokú eljárásra a marasztalási összeg után együttesen járó ügyvédi munkadíjat állapított meg, melynek összegét a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan a felhívott IM rendelet 2.§ (2) bekezdése alapján 500.000 forintra mérsékelte. Az alperes a másodfokú perköltség megfizetésére az 1952. évi Pp. 81.§ (2) bekezdése alapján köteles.

A tárgyi költségfeljegyzési jogra figyelemmel feljegyzett fellebbezési eljárási illetékből 80.000 forintot az alperes köteles megfizetni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13.§ (2) bekezdése alapján. A Kmr. 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján a fellebbezés eredménytelen részére eső fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság az ítélet ellen irányuló fellebbezést az 1952. évi Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2019. február 28.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Vogyicska Petra s.k. bíró